

Projekt

z dnia 22 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR VIII/./2024
RADY GMINY WIZNA**

z dnia 27 listopada 2024 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027**

Na podstawie Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2024 r.,poz.1465 z późn.zm.) art. 41 ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz.2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz.1939 z późn. zm.) uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wizna

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Ruszczyk

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025-2027

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 realizowany jest przez Urząd Gminy Wizna i stanowi kontynuację szeregu działań zainicjowanych w latach ubiegłych, zgodnych z kierunkami zawartymi w następujących aktach prawnych:

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz.2151 z późn. zm);

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023r. poz.1939 ze zm.);

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz.642)

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2021-2025 przyjęta uchwałą nr XXIV/181/2021 Rady Gminy z dnia 17 lutego 2021 roku

Diagnoza Sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Wizna.

Liczba mieszkańców w Gminie Wizna wynosiła w latach ;

2022 - 3891 z tego powyżej 18 roku życia 3161.

2023 - 3845 z tego powyżej 18 roku życia 3141.

Rada Gminy określiła uchwałą Nr XLIII/216/18 z dnia 21 września 2018 r. następującą liczbę

punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości **40**.
- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości **35**.
- powyżej 18% zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości **35**.
- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości **20**.

- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 7.
- powyżej 18% zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 7.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022 rozpatrywała 16 spraw dotyczących osób nadużywających alkoholu oraz w 2023 roku 12 spraw. Nie podjęto działania zmierzające do poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu. W latach 2022- 2023 roku w Gminie działał punkt konsultacyjno- informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin . W punkcie tym udzielono porad dla poszczególnych kategorii klientów:

w roku 2022 : -osobom z problemem alkoholowym - 7 osób i 16 porad,

w roku 2023 : - osobom z problemem alkoholowym - 8 osób i 21 porad.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze.

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej).

W ramach prac w/w. Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. W skład zespołu wchodzi również przedstawiciele GKRPA.

Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty	15	8	8	8	13	5	11	10

Liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z przemocą.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób	29	12	8	10	5	5	11	10

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego

i dzielnicowym wynika, że część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Wizna jest organem prowadzącym.

Na terenie gminy funkcjonują dwie szkoły podstawowe i Zespół Szkolno- Przedszkolny.

Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny.

Podstawowe cele Programu

CEL GŁÓWNY PROGRAMU: Głównym celem Programu założonym do realizacji w latach 2025- 2027 jest: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

CELE OPERACYJNE PROGRAMU

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
2. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków.
3. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku,
4. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
5. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin.
6. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.
7. Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie

szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie.

8. Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania klubu i gospodarza klubu, zakup materiałów edukacyjnych. Integralną częścią programu jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączące systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, środowiskową, lecnictwo odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych.

I. Zasoby Gminy Wizna w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii:

- Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizacje pozarządowe, kluby sportowe, placówki oświatowe, biblioteki, służba zdrowia – realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- Punkt konsultacyjno – informacyjny w Wiźnie,
- nauczyciele, pracownicy socjalni OPS – przeszkoleni z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania patologiom i narkomanii,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wiźnie ,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Kierunki działań i ich realizacja w latach 2025-2027

- Działania dotyczące profilaktyki dotyczącej uzależnień alkoholowych i behawioralnych

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ww. ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji

zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień. Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków:

- podejmowanie działań mających na celu zmotywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego,
- współpraca z poradniami leczenia odwykowego, jednostkami służby zdrowia oraz innymi podmiotami wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych z terenu gminy, w tym m.in. finansowanie tych podmiotów,
- udzielanie informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin o przysługujących prawach oraz możliwościach podjęcia leczenia,

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- prowadzenie punktu profilaktyki i opieki nad rodziną w tym: zakup wyposażenia, finansowanie bieżących kosztów jego działalności oraz wynagrodzenia osób świadczących w nim usługi terapeutyczne,
- przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zawiadomień z Policji, GOPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz finansowanie kosztów tych badań,
- kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, finansowanie kosztów postępowań sądowych,

- udzielanie pomocy i wsparcia osobom uzależnionym podejmującym próby zerwania z nałogiem m.in. poprzez pomoc w nawiązaniu kontaktu z terapeutami,
- udzielanie informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin o przysługujących prawach i możliwościach podjęcia leczenia,
- udzielanie pomocy prawnej dla osób i rodzin z problemem uzależnień
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz innymi instytucjami w zakresie realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowanie spotkań w szkołach z pielęgniarką,
- współpraca z pracownikami sądu rodzinnego, kuratorami sądowymi i psychologiem,
- zakup i rozprowadzanie materiałów o uzależnieniu od alkoholu i narkomanii.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym , w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych lub socjoterapeutycznych:

- prowadzenie i finansowanie świetlic w okresie wakacji oraz ferii dla dzieci zagrożonych alkoholizmem ,
- organizowanie m. in. kolonii letnich, obozów zimowych, wyjazdów do kina, wycieczki, basen, narty, łyżwy dla dzieci z rodzin patologicznych oraz zagrożonych alkoholizmem,
- organizowanie systemu pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom osób uzależnionych od alkoholu oraz zagrożonych / w tym : zakup paczek okolicznościowych /,
- organizowanie, prowadzenie i współfinansowanie w szkołach i w środowisku lokalnym zajęć, imprez edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii,

- realizacja działań profilaktycznych z wykorzystaniem zajęć pozalekcyjnych w tym: organizacji konkursów, zakup materiałów, nagród, sprzętu niezbędnego do ich realizacji oraz wypłatę wynagrodzeń dla osób prowadzących zajęcia,
- finansowanie pobytu dzieci i młodzieży na koloniach, zimowiskach, wycieczkach i obozach profilaktycznych poza miejscem zamieszkania,
- finansowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia realizowanych przez stowarzyszenia, parafie, szkoły, sportowców poprzez zakupy materiałów, sprzętu, nagród dla dzieci i młodzieży biorącej udział w programach,
- udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach informacyjnych i profilaktycznych, zakup i dystrybucja ulotek niezbędnych do ich przeprowadzenia,
- organizowanie i finansowanie edukacyjnych programów i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców,
- edukacja lokalnych decydentów i radnych, co do wagi i skali problematyki alkoholowej i narkomanii poprzez zapraszanie ich do wspólnych debat, kampanii edukacyjnych, udziału w szkoleniach, w imprezach profilaktycznych oraz zapoznania ich z lokalną i ogólnopolską diagnozą problemów uzależnień
- finansowanie szkoleń i kursów dla: członków GKRPA, podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, innych grup zawodowych i społecznych,
- organizowanie imprez, konkursów o tematyce profilaktycznej, promujących zdrowy styl życia, zakup nagród dla uczestników, materiałów, sprzętu niezbędnego do ich organizacji,
- poszerzanie bazy dla działalności promującej zdrowy styl życia, w szczególności poprzez doposażenie obiektów sportowo – rekreacyjnych i świetlic w sprzęt sportowy oraz materiały edukacyjno – profilaktyczne.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, realizujących zadania służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii w gminie:

- współpraca z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi, placówkami oświatowymi, parafiami, klubami sportowymi, stowarzyszeniami, drużynami

harcerskimi ośrodkami kultury, grupami samopomocowymi w zakresie realizacji i finansowania działań mających na celu promocję zdrowego stylu życia poprzez kulturę, sport i turystykę z udziałem treści profilaktycznych lub informacyjnych o uzależnieniach.

- organizowanie imprez promujących zdrowy styl życia oraz ograniczanie spożywania alkoholu i zażywania narkotyków.
- zakup sprzętu i materiałów dla instytucji prowadzących działania w ramach rozwiązywania problemów alkoholowych,
- koordynowanie działań związanych z uchwałami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydawanie opinii, co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży.
- wsparcie finansowe policji na działania prewencyjne.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu, ustalanie zgodności lokalizacji tych punktów z ustawą oraz uchwałami Rady Gminy,
- zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- współpraca z Policją, służbami mundurowymi, placówkami wsparcia dziennego w zakresie profilaktyki oraz dofinansowania prowadzonych działań.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej:

- integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu oraz prowadzenie działań zmierzających do wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

- prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od narkotyków mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.

8. Bieżąca obsługa i ewaluacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii:

- ścisła współpraca wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem alkoholowym, narkomanii oraz przemocy w rodzinie i koordynowanie działań mających na celu zmniejszenie szkód społecznych będących następstwem nadużywania alkoholu oraz narkotyków,
- prowadzenie działań diagnozujących polegających na systematycznym identyfikowaniu, przyczyn ich występowania i zasobów służących ich rozwiązywaniu.

9. Realizacja zadań poprzez : stworzenie przychylności i wsparcia lokalnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych a zwłaszcza :

- wspomaganie działalności instytucji, organizacji ,stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz zakup sprzętu i materiałów dla instytucji.
- finansowanie kosztów funkcjonowania punktu konsultacyjnego oraz świetlicy prowadzącej zajęcia / materiały biurowe i artykuły spożywcze.
- pomoc materialna dla dzieci z rodzin patologicznych/ organizowanie kolonii letnich obozów zimowych, / .
- wypłacanie wynagrodzenia dla pełnomocnika ze środków zabezpieczonych na ten cel w budżecie gminy .

Realizatorzy Programu

Realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii koordynowana jest przez Urząd Gminy Wizna, przy udziale Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Instytucje, osoby wspierające działania Programu

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiźnie
2. Posterunek Policji w Wiźnie
3. Zespół Interdyscyplinarny
4. Pedagodzy, psychologdy, psychoterapeuci uzależnień, nauczyciele.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych
2. prowadzenie rozmów motywacyjnych do podjęcia dobrowolnego leczenia
3. kierowanie wniosków do sądu w sprawie poddania się obowiązkowi leczenia odwykowego
4. prowadzenie indywidualnych przypadków przemocy w rodzinie
4. zapewnienie ofiarom przemocy wszelkiej pomocy, a w szczególności pomocy prawnej i psychologicznej
5. podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego w przypadku złamania przepisów ustawy a także kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Do kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi upoważnia się członków Gminnej Komisji RPA, którzy z przeprowadzonej kontroli każdorazowo sporządzają protokół.

III. Zasady wynagradzania członków GKRPA w Wiźnie na 2025-2027r.:

Komisja zostaje powołana zarządzeniem Wójta Gminy Wizna

Członkom Gminnej Komisji za udział w posiedzeniach, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie określonym w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami uzależnionymi oraz pracę włożoną w realizację gminnego Programu RPA i Narkomanii, określa się wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 300,00 zł brutto obejmujące także zwrot kosztów podróży.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.